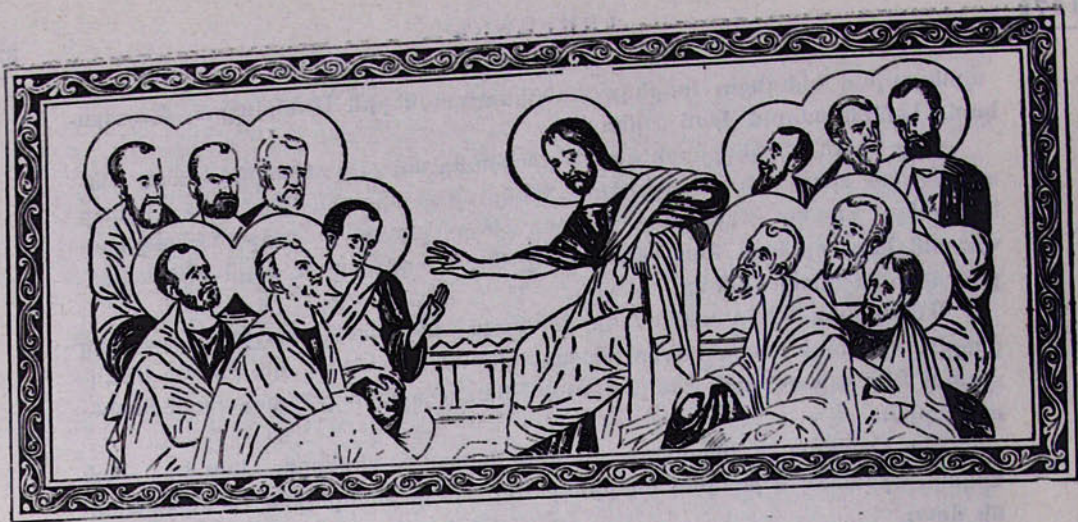

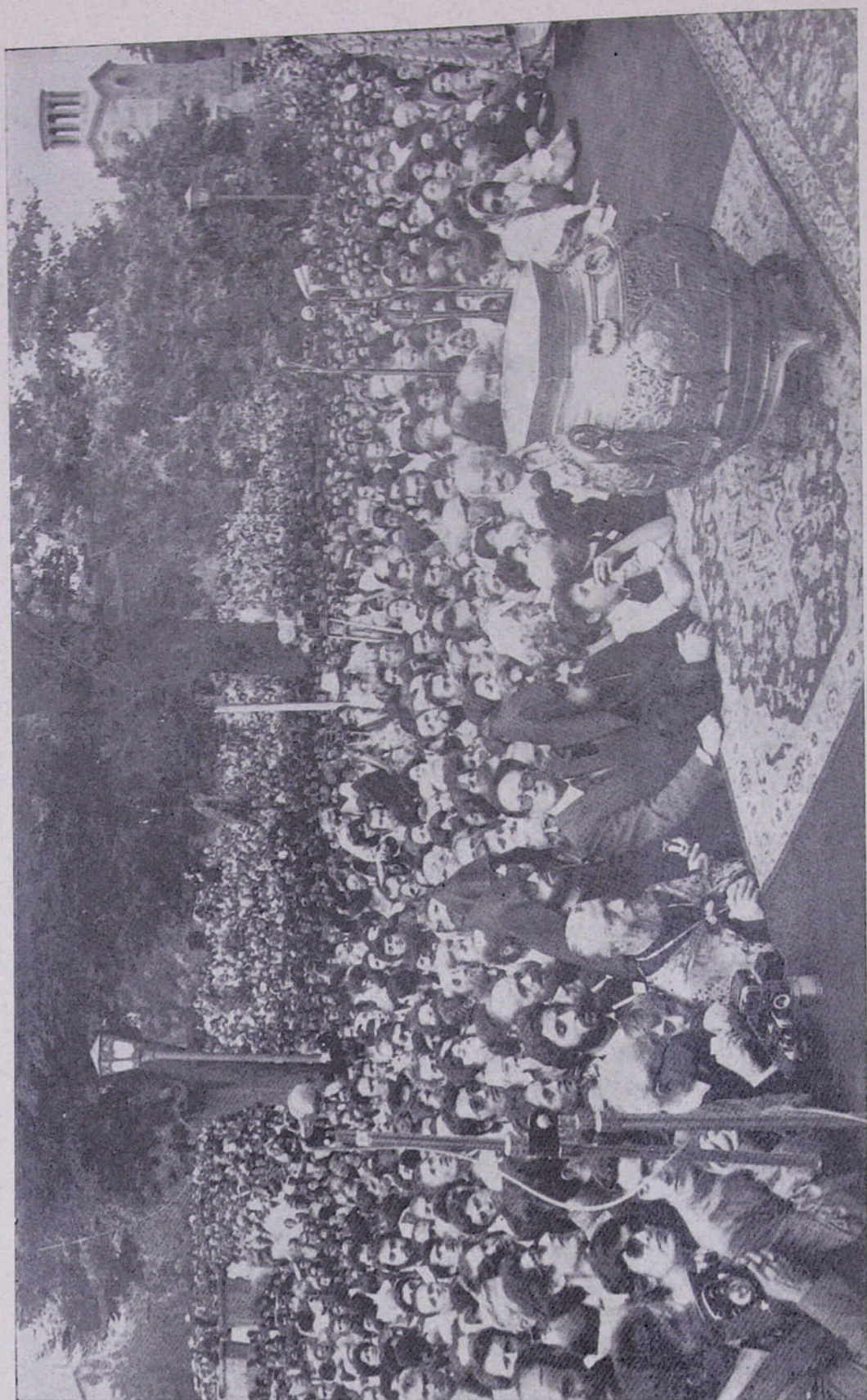
ՕՐՀՆՈՒԹՅՈՒՆ ՍՐԲԱԼՈՒՅՍ ՄԵՌՈՆԻ

Սրբալույս մեռոնի օրհնությունը հայ հավատացյալ ժողովրդի սրտին խոսող մկրտական արարողություններից մեկն է: Դարեր ամբողջ մեռոնը հայ ժողովրդի համար հանդիսացել է իւղ ցնծութեան, զգեստ լուսաւոր, սրբութիւն հոգւոց և մարմնոց, շնորհ հոգևորական, պահապան կենաց, կնիք արդարութեան, զէն հաւատոյ, ոգւոյ փրկութիւն, ցնծութիւն սրտից, ուրախութիւն յափտենական, լուսաւորութիւն մտաց, ճառագայթ հոգւոց, փառատիչ ցաւոց, պահապան շրթանց, անեցումն տղայոց, պարարտմն ծերոց, ձեռնադրիչ մոխրելոց և պսակ հաւատացելոց (Կանոն սրբալույս մեռոնի օրհնութեան):

Աշնանային պայծառ, զվարթ և արևաշող օր է: Պատգամավորների, ուխտավորների աշխարհախումբ բազմությունը, ավելի քան քառասուն հազար հոգի՝ սփյուռքից, հայոց քաղաքամայր Երևանից, մեր հանրապետության զանազան շրջաններից և հարևան եղբայրական հանրապետություններից եկած, հոգեկան մեծ հրճվանքով, ազգային հպարտության քաղցր զգացումներով ներկա եղաւ սրբալույս մեռոնի օրհնությանը, որը կատարվեց բացօթյա, Մայր տաճարի արևմտյան մասում, զանգակատան առաջ հատուկ պատրաստված բեմի վրա:

Առաջին անգամ այս սուրբ հողի վրա, այս սրբազան մթնոլորտում, հավանաբար 303 թվականին, ս. Գրիգոր Լուսավորիչն էր, որ օրհնել էր սրբալույս մեռոնը Արշակունի Տրդատ Գ հայոց արքայի կնքահայրությամբ: Այնուհետև, դարերի ընթացքում ս. Լուսավորչի հաջորդները միշտ օրհնել են սրբալույս մեռոնը, որպէսզի երբեք ու երբեք հայ եկեղեցւում և հայ հոգիների մէջ «չպակսի ձեթը մաքուր իր կանթեղին, հոգիներեն՝ սրբազան հուր»:

Եվ անա այսօր էլ հայ ուխտավորներն աշխարհի բոլոր ծագերից եկել են ս. Էջմիածին ու մայր հայրենիք՝ իրենց հետ բերելով բյուր կարոտներ,

ՍՐԱՍԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄԵՐՈՒՆԻ ՕՐՀՆՈՒԹՅԱՆԸ ՆԵՐԿԱՆ ՀԱՎԱՏՆԱԳԱՆՆԵՐԻ ԲԱԶՄՈՒԹՅՈՒՆԸ

համբույր, երազ ու պաշտամունք, կրոնական և հայրենասիրական հույզ ու ապրում:

Սուրբ Էջմիածինը բոլորին կանչել է իր հովանու ներքո, իր մայրական գորովագութ գիրկը՝ իր մեռնաբույր օրհնությունն ու աղոթքը բաշխելու բովանդակ հայությամբ:

Քառասուն օրեր առաջ Մայր Աթոռում սկսվել էր սրբալույս մեռոնի պատրաստությունը: Մեռոնի արծաթաձուլ մեծ կաթսան, լցված ձիթապտղի անարատ յուղով, բալասանով ու անուշահոտ ծաղիկների յուղով, դրվել էր Ավագ սեղանի առաջ ամենօրյա «աղօթիք և երգօք հոգևորօք» և ծածկվել «եօթն շղարշովք»:

Սրբալույս մեռոնի օրհնության առիթով Հայոց Հայրապետի թանկագին ու մտերիմ բարեկամ հուղարհայի **Տ. Մաքսիմ Սրբազան Պատրիարք**ն ուղարկել էր հարյուր գրամ վարդի ընտիր և բուրումնավետ յուղ, որն այլ ծաղիկների յուղերի հետ խառնվում է օրհնվելիք մեռոնի մյուս նյութերին:

Եկեղեցական մեծահանդես թափորը սկիզբ առավ Վեհարանից և ձգվեց դեպի Մայր տաճարի առաջ պատրաստված բեմ:

Քահանայապետական լրիվ զգեստավորման մեջ թափորը գլխավորում էր **Վեհափառ Հայրապետը՝** շրջապատված **տ. Եղիշե և տ. Շնորհք** սրբազան պատրիարքներով, որոնք նույնպես հանդիսավոր կերպով զգեստավորված էին իրենց դիրքի և պաշտոնի համաձայն, ինչպես նաև զգեստավորված տասներկու արքեպիսկոպոսներով և եպիսկոպոսներով, որոնք մասնակցելու էին սրբալույս մեռոնի օրհնության արարողությանը:

Թափորին մասնակցում էին նաև հանդիսությունների հրավիրված քույր եկեղեցիների հոգևոր պետերը, այդ թվում՝ **Տ. Պիմեն Սրբազան Պատրիարքը**, **Տ. Դավիթ Ե Պատրիարք-կաթողիկոսը**, **Տ. Բասիլիոս Մար Թոմա Մատթեոս Ա կաթողիկոսը**, **կարդինալ Ժան Վիլլբրանդսը** և **Ջերալդ Ալեքսանդր Էլիսոն** եպիսկոպոսը:

Մյուս հոգևորականները, պատգամավորներն ու հյուրերը տեղ էին գրավել Հին Վեհարանի առաջ այս առթիվ պատրաստված մասնավոր բեմի վրա:

Թափորի առջևից ընթանում էին կարմրազգեստ, ջլապինդ երկու շաթիրները՝ արծաթագլուխ գավազաններով: Նրանց հետևում էին ջահակիրները: Թափորի կենտրոնական մասում երկու վարդապետներ կրում էին խաչվառն ու հայրապետական գավազանը, իսկ երկու սարկավազներ՝ սուրբ մեռոնի կաթսայի ոսկեթել երիզներով բանված սպիտակաթույր շղարշը: Սրանց հետևում էին սրբալույս մեռոնի օրհնության կնքահայրերը՝ **Գևորգ Թահտան (Լոնդոն)**, **Հովակիմ Մուրադյանը (Նյու-Յորք)**, **Բաֆֆի Պագրնյանը (Փարիզ)**՝ երեքն էլ գեղեցիկ շապիկներ հագած:

Այնուհետև թափորին մաս էր կազմում եկեղեցականների դասը, այսինքն՝ զգեստավորված տասներկու արքեպիսկոպոսների և եպիսկոպոսների շքախումբը՝ մասունքներով, արծաթապատ Ավետարաններով և այլ սրբություններով:

Մեռոնօրհնության ժամանակ, ըստ հայ եկեղեցու ավանդական կարգ ու կանոնի, օգտագործվում են աստվածամուղ սուրբ Գեղարդը, Կենաց սուրբ Փայտը, սուրբ Գրիգոր Լուսավորչի Աջը, սուրբ Թադեոս առաքյալի Աջը, սուրբ Բարթողիմեոս առաքյալի Աջը, սուրբ Հակոբ Մծբնա Հայրապետի Աջը, սուրբ Անդրեաս առաքյալի Աջը, արծաթապատ սուրբ Ավետարաններ, սուրբ մեռոնի մերանը, բալասանի անոթ-սրվակը և այլ սրբություններ:

«Հրաշափառ Աստուած» շարականի վեհ հնչյունների տակ, Տրդատյան կամարակապ դուռն միջով եկեղեցական թափորի շքերթը բարձրանում էր զանգակատան առաջ հարդարված բեմ-սեղանի վրա: Նույն պահին վեհ ու հաղթական թնդաց «Ուրախ լեր» շարականը, որը հոգեկան անպատում բերկրյաձևի և խնդության հույզերով համակեց արարողությանը ներկա հազար-հազար հավատացյալների և ուխտավորների սրտերը:

Արդարև, այսօր ուրախ է Մայր Աթոռ ու Էջմիածինը՝ «մայր՝ որդուվք բերկրեալ»:

Ամենուրեք լույս, վեհություն՝ ու ցնծություն:

Բեմի վրա Հայոց Հայրապետը բազմեց «յայտոռ, և երկոտասան եպիսկոպոսունք կալով շրջապատ առաջի, ունելով ի ձեռս իրեանց զսուրբ նշանն Կենաց և զԱջ սրբոյ Լուսաւորչին և զնշխարս սրբոց և մեռոնաշիշ մի լցեալ հին մեռոնա» և կատարեց «զխորհրդածութիւն սրբոյ մեռոնի», ըստ սրբալույս մեռոնի օրհնության կանոնի:

Ապա սրբազան եպիսկոպոսներն Աստվածաշնչից կատարեցին համապատասխան հատվածների ընթերցումներ սուրբ յուրի պատրաստության հոգևոր, մաքրագարող նշանակության և նրա գործածության մասին Հին և Նոր Կտակարաններում:

Այնուհետև Հայոց Հայրապետն ընթերցեց մեռոնօրհնության մեծ աղոթքը. «Արդ՝ զօրութեամբ ամենատուրք Հոգւոյդ եղիցի իղս այս... զգեստ լուսաւոր, սրբութիւն հոգւոց և մարմնոց, պահապան կենաց, զէն հաւատոյ, կնիք արդարութեան... ցնծութիւն սրտից... զի որ ոք օծցի ի սմանէ, վերստին ծննդեան իղովս երկիւղած լինի յԱստուծոյ և աներկիւղ հակառակորդէն...»:

Դպրաց դասը, միաբերան և ներդաշնակ, երգեց մեռոնօրհնության խորհրդին նվիրված մի շարք հոգեկից շարականներ: Հայոց Հայրապետն ապա ընթերցեց մեռոնօրհնության երկրորդ և երրորդ մեծ աղոթքները: Այնուհետև «լինի բացումն դրան նիւթոյ մեռոնի», այսինքն՝ լուսարարապետ տ. Հուսիկ եպիսկոպոսը բացեց մեռոնի արծաթյա կաթսայի կափարիչը, մինչ դպիրները ոգևորությամբ երգում էին. «Բացեր, Տէ՛ր, այս օր զգանձ երկնային» շարականը: Նույն պահին վեհափառ Հայրապետը հանդիսավորապես կաթսայի մեջ լցրեց «զնիւթ ծաղկանցն և ապա զբալասանն և զկնի զհին մեռոնն»՝ ասելով շարական «Առաքելոյ աղանոյ»:

Օրհնված հին մեռոնի ոսկի շիթերը, արևի ճառագայթների տակ պսպղալով, թափվում էին նոր մեռոնի մեջ զի լիցի դդրդումն: Նույն պահին, տոնական ու վեհ, հնչեցին Մայր տաճարի զանգերը: Ներկա հավատացյալ ժողովրդի և բազմահազար ուխտավորների հոգևոր բերկրանքը հասավ իր գագաթնակետին: Նույն նվիրական րոպեին Հայոց Հայրապետը Կենաց սուրբ Փայտով, սուրբ Գեղարդով և ս. Գրիգոր Լուսավորչի Աջով երեք անգամ տյառնագրեց ու խառնեց նոր մեռոնը՝ աղոթելով. «Օրհնեացի՛ր և սրբեացի՛ մեռոնս այս նշանա...»: Բոլոր սրտերից և հոգիներից միաբերան ու պաղատագին թնդաց՝ «ամէ՛ն, ալելուիա՛»-ն, որը, տարածվելով Արարատյան դաշտով մեկ, գնաց հեռո՛ւ հորիզոններ, որպեսզի սովին օծութեամբ զընդհանուր ժողովուրդս (հայոց) աբասցես ամբանալ...:

Ապա նորից մեռոնի կաթսան ծածկվեց կափարիչով և շղարշով:

Հանդիսադիր Հայրապետն արարողության ավարտին կարդաց վերջին աղոթքը.

«Արդ՝ այժմ և մեք պատրաստելով զսա որպէս կաթն՝ մատուցանենք զի ամենեքեան որ ի սմանէ առնուցուն, արժանի լիցին ընդունել զհաստատուն

կերակոր՝ ճշմարիտն, գերկնային՝ ի շնորհաց Միածնի քո Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի... Եւ այժմ ծագեա՛ ի սիրտս մեր զպարգևս բարութեան Հոգւոյդ սրբոյ, և հաղորդակիցս երևեցո՛ զմեզ պարգևաց քոց սրբոց, վաւրնգի», Դու իսկ ես Մեռոն անբիծ և մաքուր և անաղարտ որ համապագ բուրեւս յանձինս սրբոց քոց:

Հայոց Հայրապետի «Պատկանիչ»-ով ավարտվեց սրբալույս մեռոնի օրհնության արարողությունը:

Քույր եկեղեցիների հոգևոր պետերն ու ներկայացուցիչները խոր ուշադրությամբ և երկյուղածությամբ հետևում էին արարողությանը «Կանոն օրհնության սրբալույս մեռոնի»՝ անգլերեն թարգմանությամբ, որն այս առթիվ լույս էր տեսել Երուսաղեմի սրբոց Հակոբյանց վանքի տպարանից գեղատիպ հրատարակությամբ:

Հանդիսությանը ներկա էին ՀՍՍՀ Միևհատրների սովետին առընթեր հայ եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ Սարգիս Գասպարյանը և տեղակալ Անդրանիկ Հասարայանը:

Այժմ քարոզի պահն է: Վեհափառ Հայրապետը խոսում է Իր ներշնչված քարոզներից մեկը՝ օրվա հոգեզմայլ հանդիսության տպավորության ներքո՝ վեր հանելով սրբալույս մեռոնի հոգևոր խորհուրդն ու ազգային մեծ նշանակությունը մեր ժողովրդի կյանքում:

ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՔԱՐՈԶԸ ՍՐԱՆՈՒՅՍ ՄԵՌՈՆԻ

ՕՐՀՆՈՒԹՅԱՆ ԱՌԹԻՎ

(26 սեպտեմբերի 1976 թ.)

Յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ.

«Այսօր է գոր արար Տէր, եկալք ցնծացուք և ուրախ եղիցուք ի սմա»:

Սիրելի հավատացյալ ժողովուրդ.

«Այս օրը Ինքն Աստված պարգևեց մեզ, ցնծացեք և ուրախ եղեք»:

Այսօր Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի պատմության մեջ մի բացառիկ հանդիսավոր պահ է, որովհետև Աստուծո զորությամբ և սուրբ Հոգու՝ ներգործությամբ Մենք արժանի եղանք, Մեր հոգևոր եղբայրների հետ միասին, աղոթելու և աղերսելու, որ աստվածային զորությունը և շնորհները իջնեն այս յուրի մեջ, որ այժմ արդեն սովորական յուր չէ, այլ՝ մեռոն կամ մյուռոն, կամ ինչպես մենք սիրում ենք ասել՝ սրբալույս մյուռոն:

Մյուռոնը հունարեն բառ է: Նշանակում է անուշահոտ յուղ: Տակավին անհիշելի ժամանակներից ի վեր, Արևելքում մանավանդ, սովորություն կար և նվիրական ավանդություն՝ ձիթենու յուղը օգտագործելու որպես օծանելիք, այն մտածումով, որ այդ յուղի մեջ, որում հաճախ անուշահոտություններ էին խառնում, իջնում է խորհրդավոր մի զորություն, սրբաբար զորություն:

Հին Կտակարանի աշխարհում բազում անգամներ պատմվում է, թե ինչպես օգտագործվել է այդ սրբազան յուղը: Օրինակի համար, Տապանակ ուխտին, որ Իսրայելի ժողովրդի Սրբություն Սրբոցն էր, օծվում էր անուշահոտ ձիթենու յուղով: Օծվում էին նաև այն անձինք, որոնք կոչված էին սպասավորելու այդ սրբությունների առաջ, սպանքն՝ հոգևորականները: Բայց նաև Նոր Կտակարանում օծման գաղափարը անցել է ուղիղ ճանապարհով և մի քանի անգամներ, հենց մեր Տիրոջ և Փրկչի՝ Հիսուսի կյանքում, օգտագործվել է ձիթենու յուղը իբրև օծանելիք:

մի մասնիկ այն օրհնված մեռոնից, որ սրբացավ ս. Գրիգոր Լուսավորչի օրհնությամբ և ձեռամբ: Մեր ժողովուրդը հավատում է սրբալույս մեռոնի բուժիչ զորությանը և, այո, Մենք էլ հավատում ենք, որ մեր մարմնի տկարությունները և մանավանդ մեր հոգեկան վերքերը և վշտերը ամոքվում են և մեղմանում, և երբեմն նույնիսկ բուժվում սրբալույս մեռոնի զորությամբ:

Մեր ժողովուրդը հավատում է, և մեր պատմությունն էլ վկայում է, որ սրբալույս մեռոնը ունի իր մեջ նաև եղբայրարար զորություն, այսինքն՝ թե բոլոր նրանք, ովքեր ընդունում են իրենց ճակատի վրա դրոշմը այս մեռոնի, դառնում են նույն եկեղեցու, նույն ազգի անբաժանելի զավակները, և դառնում այսպիսով հարազատ եղբայրներ: Համայն հայ ժողովուրդը սուրբ մեռոնով կազմում է անքակտելի մի եղբայրություն՝ հոգևոր, մշակութային և ազգային իմաստով: Այս մանավանդ թելադրանքն է և պատգամը մեր բազմադարյան պատմության:

Մեր ժողովուրդը հավատում է նաև, վերջապես, սրբալույս մեռոնի խաղաղարար զորությանը: Սուրբ մեռոնի միջոցով սուրբ Հոգվո շնորհների բաշխումով հայ հավատացյալների հոգիները խաղաղվում են, աճում է սերը և եղբայրական ոգին նույն ժողովրդի զավակների միջև, և առհասարակ մարդկանց միջև:

Մենք խոսում ենք մեր դարաշրջանում խաղաղության մասին, և ճիշտ ենք անում, որ խոսում ենք ու աղոթում: Աղոթում ենք վասն խաղաղության ամենայն աշխարհի: Բայց պետք չէ մոռանալ, և այդ Հիսուսի Ավետարանն է մեզ թելադրում և ուսուցանում, որ ճշմարիտ խաղաղությունը սկիզբ է առնում մարդկանց հոգիներից: Հետևաբար մենք մաղթում ենք, որ այս սուրբ մեռոնով խաղաղություն իջնի հայ ժողովրդի բոլոր զավակների հոգիների մեջ, և այդ խաղաղության ճառագայթումը տարածվի նաև մեր ազգի սահմաններից այն կողմ, և իրականանա Աստուծո կամքը՝ «չերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն»: Մանավանդ մենք, իբրև հայ ժողովրդի և եկեղեցու զավակներ, որ անցյալում բազում անգամներ մահվան անդունդի առջև ենք գտնվել, պատերազմի արհավիրքների շրջաններում, ինչպես այդ պատահեց մանավանդ 1915—1916 սև տարիներին, ինչպես այդ պատահեց հերոսական մարտնչությունների տարիներին, Հայրենական մեծ պատերազմի ընթացքում, մաղթենք և աղոթենք, որ աշխարհը, ժողովուրդները և մարդիկ այլևս երբեք և երբեք, և ոչ մեկ տեղ չտեսնեն պատերազմներ և արյունահեղություններ, տիրի եղբայրություն և համերաշխ գործակցություն բոլոր ազգերի և բոլոր պետությունների միջև, հերջանկություն բոլորին:

Սիրելի ժողովուրդ, այս մաղթանքներով Մենք մի անգամ ևս գոհություն ենք մատուցում Աստծուն, որ Մեզ արժանի արեց օրհնելու այսօր սուրբ մեռոնը մեր եկեղեցու և մեր ժողովրդի համար: Բոլորի՜դ, բոլորի՜դ, որ ներկա եք այստեղ և համայն մեր ժողովրդին՝ օրհնություն աստվածային, լույս և շնորհք Հոգվույն սրբո, և սեր ու խաղաղություն Տեառն մերո Հիսուսի Քրիստոսի, այժմ և հավիտյան. ամեն:

ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅՈՒՆ ՎԵՀԱՐԱՆՈՒՄ

Սրբալույս մեռոնի օրհնությունից հետո Վեհափառ Հայրապետը եկեղեցական թափորով, երգով ու խնկով, բազմահազար ժողովրդի խանդավառ արտահայտությունների ներքո առաջնորդվեց Վեհարան՝ օրվա տոնի առթիվ ընդունելու շնորհավորություններ:

Օտար և հայ ողջ հոգևորականությունը, պատգամավորներն ու հյուրերը, ուխտավորները և պաշտոնական այլ անձինք տեղ էին գրավել շքեղ գահասարահում:

Այստեղ ևս ներկա էին պարոն Սարգիս Գասպարյանը և պարոն Անդրանիկ Հասրաթյանը:

Հանուն հայ եկեղեցու լրության, բովանդակ հայ ժողովրդի, սրբալույս մեռոնի օրհնության ուրախ առիթով **Հայոց Հայրապետին** սրտատույ բարեմաղթություններով շնորհավորեց Արևմտյան Եվրոպայի հայրապետական պատվիրակ և Ֆրանսիայի հայոց առաջնորդ **տ. Սերովքե սրբեպիսկոպոսը** հետևյալ ուղերձով.

ԱՐԵՎՄՏՅԱՆ ԵՎՐՈՊԱՅԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՎԻՐԱԿ ԵՎ
ՖՐԱՆՍԻԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴ Տ. ՍԵՐՈՎՔԵ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ
ԽՈՍՔԸ ԳԱՀԱՍՐԱՀՈՒՄ
(26 սեպտեմբերի 1976 թ.)

Աստվածարյալ Հայրապետ,

Այսօրվան պատմական և վեհաշուք սրբալույս մեռոնի օրհնության առթիվ թույլ տվեք հանուն հայ հոգևոր դասուն, հայ հավատացյալներուն և հանուն ամբողջ հայ ժողովուրդին, որ ի հայրենիս և ի սփյուռս աշխարհի, սրտագին շնորհավորել Ձեզ և հայտնել ամենուն երախտագիտական զգացումները Ձերդ Ս. Օծության հանդեպ:

Ձեր հայրապետության քսան և մեկ տարիներու ընթացքին Աստված բախտավոր առիթը շնորհեց Ձեզի չորս անգամ կատարելու շնորհաբաշխ սուրբ մեռոնի օրհնությունը. բայց այսօրվանը ամենեն պատմականն ու մեծաշուքը եղավ, վստահ ոչ միայն բազմահազար հավատացյալներ խանդավառությամբ, երկյուղածությամբ և արցունքոտ աչքերով հետևեցան այս բացառիկ և հոգեպարար արարողության, այլև անոր մասնակցեցան, նաև պատմական և քույր եկեղեցիներու բարձրաստիճան ներկայացուցիչները, որոնց անունները Դուք արդեն հիշեցիք Ձեր այնքան հոգեշունչ և պերճախոս պատգամին մեջ:

Սուրբ մեռոնի օրհնությունը մեր եկեղեցվո ամենեն ժողովրդական և խորհրդավոր արարողությունն է, ուր սուրբ Հոգվույն շնորհները կիջեն և սուրբ մեռոնի միջոցով կբաշխվին հայ հավատացյալներուն: Ան մեր ժողովուրդի հոգեկան կյանքի ամենեն թանձրացյալ արտահայտություններեն մեկն է, որ ոսկի շղթայով մը մեզ կկապե մեր անցյալի հավատավոր հայրապետներու ստեղծագործ ոգիին, հայրապետներ, որոնց արժանավոր հաջորդն եք Դուք, և կգորացնե ու կվերապրեցնե մեր ազգային սրբությունները, մեր քրիստոնեական հավատքը և սերը մեր հոգևոր և մշակույթի արժեքներուն:

Կուգեմ վստահեցնել Ձերդ Վեհափառությունը, որ այս պատմական և հիշատակելի օրվան առթիվ ամբողջ հայ ժողովուրդին մտածումներն ու զգացումները կեդրոնացած են մայր հայրենիքի սիրտին՝ Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի մեջ կատարվող սրբալույս մեռոնի օրհնության և շինարար, ազգասեր և աստվածարյալ Հայրապետիդ 20 տարիներու արդյունաշատ գործունեության շուրջ:

Մեր ժողովուրդի պատմությունը պեկոծ ծովու մը կնմանի, որուն միակ խաղաղ նավահանգիստը եղած է մեր ս. եկեղեցին և անոր հայրապետները,

անոր ոչ միայն հոգևոր, այլ նաև քաղաքական առաջնորդները եղած են անոր դժվարին պայմաններում մեջ: Դուք ալ, Վեհափառ Հայրապետ, անոնց արժանավոր հաջորդը, ոչ միայն բացառիկ կերպով այս 20 տարիներու ընթացքին պայծառացուցիք և ծաղկեցուցիք Մայր Աթոռ ս. Էջմիածինը, անոր շքեղ կամքները և բոլոր եկեղեցիները, այլ նաև մեր հավատքին խորհուրդը՝ ս. Էջմիածինը, և ամբողջ մեր ազգային սրբությունները վերակենդանացուցիք, և անոնք վերստին ծնան ամբողջ հայ ժողովուրդի հոգիին և մտքին մեջ: Աստուծոյ համար, Վեհափառ Հայրապետ, մեր ամբողջ ժողովուրդը երախտապարտ է Ձերոյ Ա. Օծույթան, որ այս 20 տարիներու ընթացքին սպասեց և իմաստուն կերպով ղեկավարեցիք-առաջնորդեցիք մեր եկեղեցին և, Մայր Աթոռ ս. Էջմիածին հովանիին տակ, հովվեցիք և մխիթարեցիք գանձներ, որուն համար ամբողջ հայ ժողովուրդը երախտապարտ է Ձեզի: Ամեն եկեղեցի, ամեն գաղութ կարծես թե մրցուի եղած է ավելի փառավոր կերպով տոնելու, հիշատակելու և պանծացնելու համար Ձեր 20 տարիներու այնչափ արդյունավոր վաստակը:

Հանուն ամբողջին, Վեհափառ Հայրապետ, դարձյալ շնորհակալություն և երախտագիտություն Ձեզի, մաղթելով, որ Աստված տակավին շատ երկար, առողջ կյանք պարգևե Ձեզի, որպեսզի սլապիսի պատմական, համազգային և համաեկեղեցական դեպքերով պայծառացնեք Մայր Աթոռը, տարածեք քրիստոնեական լույս հավատքը, ի փառս Աստուծոյ և ի պայծառություն Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցւոյ և Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի:

Այս առթիվ, Վեհափառ Հայրապետ, թույլ տվեք, որ մասնավորապես հիշեմ, թե ֆրանսահայ գաղութը ս. մեռոնի օրհնության և Ձեր գահակալության հանդիսավոր առիթով, որոշած է Փարիզի մեջ պատրաստել տալ կոպյեն գորգ մը ս. Գրիգոր Լուսավորչի տեսիլքով, հավերժացնելու համար Ձեր գահակալության 20-րդ տարեդարձը և այսօրվան սրբալույս մեռոնի օրհնությունը: Իսկ Փարիզի մեր ազգայիններեն Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի բարերար և փարիզյան շրջանի Աստվածածին եկեղեցւոյ բարերար պ. Նուրհան Ֆրեմկյան, ի հիշատակ անցած տարի Ձեր այցելության իր դղյակը և իր ընտանեկան դամբարանին օրհնության առիթով, իր կողմէ կնվիրե, Փարիզի հայ ոսկերիչներուն կողմէ պատրաստված, իր և իր ընտանիքին կողմէ իրեն նվեր այս գավազանը, որ այժմ իր իսկ ձեռքով պիտի հանձնէ Ձերոյ Վեհափառության:

Երկար կյանք և առավել արդյունավետ գործունեություն Ձեզ՝ միշտ ի փառս Աստուծոյ և ի պայծառություն Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցւոյ և Մայր Աթոռ ս. Էջմիածնի:

Հանդիսության ավարտին Հայոց Հայրապետը հանդես եկավ շնորհակալության և օրհնության հետևյալ խոսքով.

ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՕՐՀՆՈՒԹՅԱՆ ԽՈՍՔԸ ԳԱՀԱՍՐԱՀՈՒՄ
(26 սեպտեմբերի 1976 թ.)

Աստվածային օրհնություն ենք համարում այն իրողությունը, որ Մեր գահակալության 21 տարիների ընթացքում ահավասիկ չորրորդ անգամն է, որ կարողացանք Մեր հոգևոր եղբայրների հետ միասին օրհնել սրբալույս մեռոնը: Մեր կյանքի ամենաերջանիկ օրերից մեկն է այսօր:

Շնորհակալություն բոլորին: Նախ մեր քույր եկեղեցիների Հովվապետների և Անկապացուցիչներին, մեր մայր եկեղեցու բարձրաստիճան հոգևոր

եղբայրներին, մեր ժողովրդի զավակներին, որոնք շրջապատում են Մեզ այս պահին: Մենք զգում ենք նրանց սերն ու հարգանքը դեպի Մայր Աթոռ և Էջմիածինը:

Ընդհանրապես նաև Ձեր զգացված, շերտ, եղբայրական խոսքերի և մաղթանքների համար, սիրելի Սերովբե սրբազան: Ձեզի հատուկ պերճախոսությամբ Դուք վեր հանեցիք կարևորությունը այս պատմական օրվան:

Ընդհանրապես նաև Ձեզ, հարգարժան տիար Նուրհան Ֆրենկյան, այս գեղեցիկ հուշանվերի՝ ոսկեզույն հայրապետական գավազանի համար, որ պիտի մնա անմոռանալի հիշատակ, դարեր շարունակ, և Մեր ձեռքից այն պիտի փոխանցվի Մեր հաջորդներին, ու այս ձևով միշտ պիտի հիշվի Ձեր անունը, Ֆրենկյան պատվական գերդաստանի անունը: Թող Աստված լուսավորի հոգիները Ձեր բոլոր ննջեցյալների: Աստված երկար կյանք պարգևի Ձեզ, Ձեր զավակներին և թոռներին, և արժանի անի ձեզ բոլորդ սուրբ Հոգու շնորհներին. Ամեն:

Ժամը 15-ին վեհարանի սեղանատանը, ի պատիվ հայ և օտար հոգևորականության, օրվա հանդիսության առթիվ տրվեց պաշտոնական ճաշկերույթ:

